

05-03-044

1949

Avisen

# Skandinavisk Premiere i Silkeborg paa Moralsk Oprustnings Skuespil

**Alt hvad der kunde skaffes af Siddepladser i Sønderports store Sal var taget i Brug i Aftes — Samvær med de optrædende efter Forestillingen**

Silkeborg.

Det var ikke nogen helt almindelig Teateraften, som de mange Mennesker, der var samlet paa »Sønderport«, oplevede i Aftes. Man forstod straks, at de mange, der medvirkede, i Kor og paa Scene, følte sig som Medarbejdere i en Idés Tjeneste: Skal Verden forbedres, maa det begynde i det enkelte Menneskes Sind, i Hjemmene og paa Arbejdspladserne. Vi forstaar, at dette Stykke har virket saa stærkt paa de mange, der rundt i Verden har set det, og der er næppe Tvivl om, at det Initiativ, som Moralsk Oprustning har taget ved de storstilede Arrangementer i disse Dage i Silkeborg, vil blive hilst med Glæde. Naar Silkeborgdagene er forbi, gaar Turen til Grenaa og Horsens, hvor Stykket opføres, inden man fortsætter til Norge og Sverrig. Her i Silkeborg er der mange, der er glade over at være kommen i nærmere Forbindelse med den Tankegang, der ligger bag hele det store Arbejde, som dette Fremstød i de nordiske Lande er et Udtryk for.

»Sønderport«s store Sal var fyldt til Sprængningspunktet, og ved 20-Tiden begyndte en forventningsfuld Stemning at sænke sig over det store Publikum, hvori saas Gæster ikke blot fra en Række danske Byer, men ogsaa fra Sverrig og Norge. Der var bl. a. Borgmestrene Arent, Fredericia, og Lauritzen, Viborg, der var Fabrikant Johs. Christensen, Fredericia, Redaktør Sofus Rasmussen, Horsens, Fru Poula Nissen, »Serritslevgaard«. Direktør Knud Isaksen, Oslo, Præsidenten for Vestre Landsret, Bang, Redaktør Frk. Gudrun Egebjerg, København, Rektor Bertelsen, Aarhus, Driftslederen samt fem Tillidsmænd fra Fabriken »Norden« i Aalborg samt Formanden for Arbejdsmændenes Fagforening i Maribo. Der var Pressefolk fra Norge og Sverrig og Pressefotografer fra de samme Lande plus Gottschalck fra »Billedbladet« og en Mand fra Staterne.

Da der ikke paa nogen tænkelig Maade var flere Siddepladser at opdrive, blændedes Lyset i Salen ned, og Tæppet gik op for det skandinaviske Kor, der bl. a. sang en af Bevægelsens Propaganda-Sange »Vi maa skabe et Foraar i Verden«.

### Et Værn mod Demokratiet i Verden

Direktør Alfred Nielsen bød Velkommen ikke blot til Publikum, men til alle de mange Medvirkende, der var kommet langvejs fra. De saa imidlertid, at her laa en Opgave, et Kald, og de fulgte dette Kald. Jeg har tidligere set dette Skuespil paa Engelsk, Tysk og Fransk, og jeg har hver Gang ønsket, at det kunde blive spillet paa Dansk. Ønsket gaar i Opfyldelse. Om et lille Øjeblik skal vi se det Skuespil, om hvilket Præsident Truman sagde, at det var det betydeligste, som var skrevet i vor Tid. Hvorfor sagde han det?

Fordi Præsidenten har fattet, at det virkelige Forsvar er et Angreb — et aandeligt og moralsk Angreb for at bevare Demokratiet. Og det, vi vil, er netop at skabe et Værn for Damekratiet i Verden. Dette Hold, De ser her i Aften, er kun en Avant-Garde, en lille Del af en stor Hær, som er rede til at sætte ind hele Verden over.

Derefter oplæste Direktør Lorentzen, Aarhus, en Række Telegrammer fra alle Egne af Kloden med Hilsner i Anledning af Premierer. Vi nævner et Par af dem. Der var fra Englands Kullinearbejdere, Staalværkernes Arbejdere, 6 Parlamentsmedlemmer, Borgmestre og Byraadsmedlemmer fra London, Industriledere og Arbejdsgivere i Norge, Sverrig og Amerika og desuden Telegrammer fra Finland, Frankrig og et enkelt fra Sydafrika.

### »Den glemte Faktor«

Efter endnu en Sang kom saa 1. Akt af »Den glemte Faktor«, dette ejendommelige Stykke, som i Løbet af en relativ kort Aarrække er blevet set af Millioner af Mennesker Jorden over. Forfatteren peger i de indledende Akter paa Skævheden i et moderne Industrisamfund, hvor Arbejdsgiver kæmper mod Arbejder, og hvor Forholdene i Hjemmene heller ikke er de allerbedste. Det er Klassekampen trukket op saa grelt som muligt. Og Forfatteren stiller gennem Direktørens unge sympatiske Søn, Dick, det Spørgsmaal: Hvorledes bliver Forholdene bedret? Hvorledes faar vi Arbejdsgiveren og Arbejderen til at sidde ved samme Bord og diskutere Tingene roligt i Stedet for at ødelægge hinanden med Strejker og den Slags. Fra sin Universitetsby kender han en Familie, der altid ser stort paa Forholdene, altid ser Sagerne i et større Lys, og han fatter nu den Beslutning at ville bringe Forholdene i Orden. Han opsøger Faderens argeste Modstander, Fagforeningslederen Rankin, og de opdager i Løbet af Samtalen begge, at der kan være noget rigtigt, noget menneskeligt i det den anden siger. Han faar saa arrangeret et Møde mellem Faderen og Rankin, et Møde, som begynder stormende, men som ender med, at de

giver hinanden Haandslag paa, at de i Fællesskab skal udarbejde en Overenskomst, som de strejkende Arbejdere nok skal blive tilfreds med, en Overenskomst, der giver Udtryk for et helt nyt Livssynspunkt, hvor ogsaa Gud — den hidtil glemte Faktor i Menneskenes Liv — bliver taget med i Billedet. Samtidig med dette sker der en Ændring i Familierne, der indser, at før deres Miniature-Verden kommer i Orden, er der ingen Mulighed for at bringe Orden i den stor Verden.

Forfatteren Alan Thornhill, der er Akademiker, vil med sit Skuespil sige til Verden, at den moralske Oprustning, som skal frelse kommende Slægter fra Krige og andre Rædsler, maa komme inde fra, hos hvert enkelt Menneske. Først naar dette sker, naar denne moralske Oprustning er til Stede og Hjertenerne vendt mod Gud, vil Verden kunne blive en anden og bedre Verden.

Skuespillet blev hilst med stort Bifald, der naturligvis ogsaa gjaldt de Optrædende, som klarede de mange vanskelige Scener fint.

### Vil skabe en bedre Verden

Efter Tæppets Fald traadte Direktør Palsbøl, København, frem til Rampen og udtalte: Naar jeg som Arbejdsgiver medvirker i dette Arbejde er det, fordi jeg tror, vi herigennem kan skabe et Værn for Demokratiet.

Malersvend Poul Rasmussen, København: Naar jeg som Arbejder gaar ind for denne Sag, er det, fordi jeg tror paa den, og fordi jeg ved, at dens Ideer vil skabe en bedre Verden.

Da Lyset atter tændtes i Salen, kom de medvirkende med blandt Publikum, som derved havde Lejlighed til at høre mere om, hvad det er, Bevægelsen kæmper for.

Og i Aften og i Morgen Aften kan alle, der ønsker det, i de tilstødende Lokaler være sammen med de mange Optrædende, og der er iøvrigt ved alle Forestillingerne Lejlighed til ved Udgangen at købe den forhaandenværende Literatur om Stykket og om moralsk Oplysning i det hele taget.

S. om.